

Beskæftigelsesministeriet
pjaicenter@bm.dk

Bidrag til brug for revision af lov om Ligebehandlingsnævnet

København, 10. juni 2011

Tak for inddragelse i høringsprocessen.

LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner¹ finder anledning til at påpege nødvendigheden af at præcisere beskyttelse mod forskelsbehandling på grund af kønsidentitet og anbefaler, at kønsidentitet inkluderes som beskyttelsesgrund i Lov om Ligebehandlingsnævnet i forbindelse med lovens revision.

Ligebehandlingsnævnet har eksempelvis behandlet en sag, 14/2009², hvori der i afgørelsen står:

Klubben har udøvet forskelsbehandling mellem de to køn ved at opkræve en entrè pris på 100 kr. for mænd, der ikke er transvestitter, og lade kvinder og transvestitter få fri entrè.

Hvis denne sætning skal være logisk konsistent, må 'mænd' referere til biologisk køn. Sagen blev efterfølgende afgjort i Københavns byret, BS 99-6808/2009³, hvori der i dommen står:

... det er i strid med ligestillingslovens § 2⁴, at sagsøgte opkræver entrépriser, der er højere for enlige mænd, der ikke er transvestitter, end for kvinder, par og transvestitter.

¹ Bemærk navneskift fra Landsforeningen før bøsser og lesbiske

² Ligebehandlingsnævnets afgørelse nr. 14 / 2009

<http://www.ligebehandlingsnaevnet.dk/naevnsdatabase/afgoerelse.aspx?aid=91&type=Afgoerelse>

³ Københavns Byrets dom af 25. januar 2010 i sag nr. BS 99-6808/2009

http://www.ligebehandlingsnaevnet.dk/page_pic/pdf/KBH_byret_2500024_09_03_06_2010_14_43.pdf

De to afgørelse skelner ikke blot mellem 'mænd, der ikke er transvestitter' og 'kvinder', men også mellem 'mænd, der ikke er transvestitter' og 'kvinder og transvestitter'. Dermed fortolkes, at ligestillingsloven beskytter mod forskelsbehandling mellem 'mænd, der ikke er transvestitter' og 'mænd, der er transvestitter'. Eller med andre ord, at kønsidentitet falder ind under køn i diskriminationssammenhæng.

I sin besvarelse den 31. maj 2011 af spørgsmål 1⁵ vedrørende B 129 - Samling 2010-11, bilag 1 - afviste justitsminister, Lars Barfoed, at tilføje ordene "kønsidentitet eller kønsudtryk" til straffelovens § 81, nr. 6 med begrundelsen

Baggrunden herfor er, at en fortolkning af straffelovens § 81, nr. 6, med baggrund i bestemmelsens forarbejder medfører, at bestemmelsen allerede omfatter strafbare forhold, der eksempelvis har baggrund i, at forurettede er transkønnet, selv om det ikke udtrykkeligt fremgår af bestemmelsens ordlyd.

Forarbejderne til bestemmelserne må på dette punkt anses for forældede, og Justitsministeren har da også undladt at oplyse nærmere om dem.

Justitsministeriet oplyste den 11. marts 2010 som svar på forespørgsel fra Tina Thranesen bl.a. følgende:

For så vidt angår straffelovens § 266 b kan Justitsministeriet oplyse, at den eksisterende antidiskriminationslovgivning blev udvidet ved lov nr. 357 af 3. juni 1987 om ændring af borgerlig straffelov og lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. til også at omfatte seksuel orientering. De tilhørende lovforarbejder - herunder lovforslag nr. 196, som fremsat den 12. februar 1987 - findes ikke umiddelbart på hverken retsinformation eller Folketingets hjemmeside. Der vedlægges derfor en kopi til Deres orientering

<http://www.thranesen.dk/?cat=1114&aid=12948#bm12948>

Som det fremgår af ovenstående, vedrører forarbejderne bestemmelserne

Forslag til Lov om ændring af borgerlig straffelov,
kriminallov for Grønland og
lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.
(Forbud mod diskrimination på grund af seksuel orientering)
LFF 1986-1987.1.196

⁴ Lovbekendtgørelse om ligestilling af kvinder og mænd

§ 2, stk. 1. Ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn. En instruktion om at forskelsbehandle en person på grund af køn betragtes som forskelsbehandling.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=20929>

⁵ Folketingets journal vedrørende spørgsmålet og svaret:

<http://www.ft.dk/dokumenter/tingdok.aspx?samling/20101/ beslutningsforslag/b129/spm/1/svar/811171/index.htm>

Spørgsmålet og svaret i pdf-format på Folketingets hjemmeside:

<http://www.ft.dk/samling/20101/ beslutningsforslag/b129/spm/1/svar/811171/1005660.pdf>

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

http://www.thranesen.dk/artikler/19870212_ForslagStraffelov.pdf

Det kan deraf ses, at der under "KOMMISSIONENS KONKLUSION" - i 3. sidste afsnit anføres:

Også andre former for "seksuel orientering" end den homoseksuelle, f.eks. transvestitisme, vil efter udkastet blive beskyttet mod diskrimination og forskelsbehandling.

Andet og mere findes der ikke med relation til kønsidentitet, kønsudtryk og transkønnethed.

I 'Kjole-Ole'-sagen vedtog og betalte en butiksindehaver i 2007 et bødeforlæg og erkendte sig dermed skyldig for overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v., ved i 2006 at have nægtet at betjene en mandlig transvestit, der indfandt sig i butikken iklædt kjole, på samme vilkår som andre.⁶ Denne lov vedrører ikke køn men seksuel orientering.

Der hersker således stor forvirring i den juridiske verden om, hvordan diskrimination og forskelsbehandling på grund af kønsidentitet er beskyttet.

Da imidlertid netop transkønnede er i stor risiko for diskrimination og forskelsbehandling, jf. levevilkårsundersøgelsen Lige og Ulige⁷, bør det præciseres særskilt, at kategorien kønsidentitet er beskyttet. Kun på den måde, vil der være en nutidig forankring af beskyttelsen.

At tilføje kønsidentitet vil også betyde en efterlevelse af Europarådets Ministerkomité's anbefaling af 31. marts 2010, CM/Rec(2010)5⁸ om foranstaltninger til bekæmpelse af

⁶ Rigsadvokatens redegørelse - J.nr. RA-2006-120-0033 - af april 2008 om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6 og nr. 7, samt sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. Pkt. 4.4.1. Sager, hvor der er rejst tiltale/endeligt afgjorte sager (Side 14 – 15)

I sagen havde en direktør, der samtidig var bestyrelsesmedlem i et aktieselskab, som drev en "Bang & Olufsen"-forretning, overtrådt lovens § 1, stk. 1, ved at have nægtet at betjene en mandlig transvestit, der indfandt sig i butikken iklædt kjole, på samme vilkår som andre, idet han oplyste prisen på en pladespiller til 10.000 kr. og bl.a. udtalte: "det er altså prisen, og så er du i øvrigt ikke velkommen i butikken, så længe du har det tøj på" og "hvis du går hjem og tager din mors tøj af, kan det være vi finder en bedre pris". Direktøren har den 24. august 2007 vedtaget et bødeforelæg på 2.000 kr. i anledning af overtrædelsen, og aktieselskabet har den 14. september 2007 vedtaget en bøde på 1.000 kr., jf. lovens § 3.

http://www.rigsadvokaten.dk/media/dokumenter/Redegorelse_hatecrime_-_April_2008.pdf

⁷ Lige og ulige? Homoseksuelle, biseksuelle og transkønnedes levevilkår, Leyla Gransell og Henning Hansen, CASA, Juni 2009 (<http://www.casa-analyse.dk/default.asp?Action=Details&Item=387>)

⁸ Justitsministeriets oversættelse

http://jm.schultzboghandel.dk/upload/microsites/jm/ebooks/andre_publ/ministerkomiteens%20rekommendation.pdf

Council of Europe

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

diskrimination på grund af seksuel orientering og kønsidentitet, hvori blandt andet anføres:

V. Ansættelse. Pkt. 29.

Medlemsstaterne bør sikre, at der fastsættes og gennemføres passende foranstaltninger, der yder effektiv beskyttelse mod diskrimination på grund af seksuel orientering og kønsidentitet ved ansættelse og beskæftigelse i både den offentlige og den private sektor. Disse foranstaltninger bør dække betingelserne for adgang til ansættelse og forfremmelse, afskedigelse, løn og andre arbejdsvilkår, herunder at chikane og andre former for forulempelse forebygges, bekæmpes og straffes.

VIII. Bolig. Pkt. 37.

Der bør træffes foranstaltninger til at sikre, at alle effektivt og på lige fod kan få adgang til en passende bolig uden diskrimination på grund af seksuel orientering eller kønsidentitet; disse foranstaltninger bør især have til formål at yde beskyttelse mod diskriminerende udsættelser og garantere lige ret til at erhverve og bevare ejerskab til jord og anden ejendom.

Der er således meget, der taler for at inkludere kønsidentitet som beskyttelsesgrund, og man bør benytte lejligheden i forbindelse med revisionen af Lov om Ligebehandlingsnævnet til at gøre dette.

Det kan afslutningsvis bemærkes, at det må sikres, at nævnet har den tilstrækkelige viden og kompetence på de forskellige beskyttelsesområder, hvilket for eksempel kunne ske ved at have andre end jurister med i nævnet for eksempel i form af repræsentanter for foreninger. Det skal i den sammenhæng også bemærkes, at finansieringen af nævnet må betragtes som minimal.

Endelig burde funktionsbeskrivelserne i lovteksten være kønsneutrale, for eksempel forperson i stedet for formand.

Med venlig hilsen

LGBT Danmark

Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner

Søren Laursen
Retspolitisk talsperson

Sebastian Svegaard
Transpolitisk talsperson

Recommendation CM/Rec(2010)5

<https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1606669>

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations